

Lärohandledning

I morgon är jag starkare

Författare: Sofia Mickelsson

Rekommenderas för årskurs 9 och Gymnasiet.

Lärohandledningen är skriven av Sofia Mickelsson.

I morgon är jag starkare

Denna lärarhandledning är skapad för att ge vägledning i arbetet med boken *I morgon är jag starkare* inom exempelvis ämnen som svenska, samhällskunskap eller sex och samlevnad. Den är grundad i den aktuella läroplanen för gymnasiet och har även kopplingar till skollagen (2010:800). Enligt både läroplanen och skollagen ska utbildningen inom skolan syfta till att visa på individens frihet och rätt till egenvärde och integritet, allas lika värde och tolerans av olikheter. Skolan ska också främja för elevernas förståelse för andra människors situation och skapa ökad förmåga till inlevelse. Genom att läsa *I morgon är jag starkare*, där vi får följa en ung kvinnas kamp för ett liv utan våld och förtryck, och hennes strävan efter frihet, kan eleverna få möjlighet till en ökad förståelse för hur det kan vara att utsättas för våld i hemmet och hur viktigt det är med samtycke, respekt och empati för andra. Läroplanen och skollagen (2010:800) menar även att skolan ska arbeta för att uppmuntra olika uppfattningar samt ge möjlighet till personliga ställningstaganden baserade på framför allt kunskaper om mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och egna erfarenheter. Genom att låta eleverna läsa boken, och sedan diskutera de olika ämnesförslag som presenteras längre ner i lärarhandledningen, kan eleverna få möjligheten till att yttra sina olika uppfattningar om boken och diskutera sina tankar och funderingar. För på så sätt utvecklas i sin förståelse och sina värderingar.

Här kommer några förslag på hur arbetet med romanen kan genomföras, i en grupp eller en klass.

Sammanfattning av boken:

Vad är du villig att offra för att återta makten över ditt liv?

Sjuttonåriga Rorys liv är en mardröm. Våld och övergrepp är sedan flera år tillbaka en del av hennes vardag och allt hon tidigare känt till och funnit trygghet i har vittrat sönder. Kvar finns bara en stark vilja att överleva. När våldet eskalerar tvingas Rory fly för sitt liv. Hon lämnar sina vänner och allt hon känner till bakom sig, utan att veta vad hon ska göra eller vart hon ska ta vägen. Förföljd av sitt förflutna tar hon sig till Halmstad. Där möter hon Nico, en charmig kille som långsamt bryter sig igenom de murar hon byggt upp som skydd. Men en dag händer något som kastar omkull hennes trygga tillvaro och tvingar henne att göra ett val. Ett val som kräver styrka och mod, och som sätter allt hon har kvar på spel.

I morgon är jag starkare är en berättelse om en ung kvinnas kamp för ett liv utan våld och förtryck. Om den mänskliga strävan efter frihet och om hur kärlek, intimitet och vänskap kan läka även de djupaste av sår.

Några av karaktärerna:

Rory/Aurora – huvudpersonen: En sjuttonårig tjej som inte vill annat än att få vara som alla andra. Hon döljer styvpappans misshandel och övergrepp även för sina närmaste vänner, övertygad om att Roland kommer slå ihjäl henne om hon säger någonting. Hon kämpar samtidigt med skuld känslor över olyckan som orsakade hennes pappas död och känner att hon förtjänar Rolands behandling på grund av detta. Kämpar för att förlåta sig själv, att acceptera rätten till sin kropp, samt till sitt eget välmående.

Roland: Polis och styvpappa till Rory. Känner ett starkt behov av ägandeskap och kontroll. Använder hot och våld för att få som han vill och behandlar alla i Rorys familj illa, på olika sätt. Kan snabbt bli aggressiv och våldsam. Använder sitt yrke och sina kontakter som ett skyddsnet och som ett sätt att trycka ner Antonia, Rory och hennes bror Oliver.

Antonia: Rorys mamma. Trycker ner sorgen efter förlusten av Rorys pappa med alkohol och vågar inte stå upp mot Roland, varken för sig själv eller sin dotter.

Nico: En nittonårig kille som har en mindre tillitsproblematik efter att hans pappa lämnat honom och hans familj vid en tidig ålder. Har trots det ett öppet sinne och en stark vilja att hjälpa andra.

Martina: Nicos mamma. Arbetar på socialtjänsten. Erbjuder Rory hjälp när hon dyker upp på hennes farstukvist.

Introduktion:

För att introducera boken i klassrummet kan ni diskutera följande:

- Titeln. Vad tror ni att den syftar på? Vad finns det för underliggande meningar? Går den att tolka på flera sätt? Diskutera gärna i mindre grupper eller tillsammans.
- Hur ser omslaget ut? Vad får ni för känsla av det? Vad tror ni boken handlar om?
- Läs sedan bokens baksidestext. Stämde känslan ni fick av boken med baksidestexten? Varför/varför inte?

Frågor att diskutera i par eller grupper efter läsning:

Vad innebär egentligen våld?

- Vad innebär våld? Kan det vara mer än bara slag och sparkar? Vilka typer av våld förekommer i boken?
- Varför tror ni att någon använder våld mot någon annan?
- Är det okej att använda våld mot någon annan? När är det i sådana fall okej att använda våld?

- Hur kan man se att någon blir utsatt för våld och hot i hemmet? Finns det några tecken på våld som man inte kan se med ögonen?
- Vilka tecken och varningssignaler på våldsutsatthet visar Rory i boken?
- Kan både tjejer och killar bli utsatta för våld? Vad tror ni är vanligast och varför?

Rätt till sin egen kropp:

- Vad är ett sexuellt övergrepp? Vad innebär det?
- Elias kysser och tar på Rorys kropp, fast hon säger nej. Är det okej? Varför/varför inte?
- Hur kan ni göra för att visa andra att ni har rätt till sin egen kropp? Hur kan ni göra för att visa respekt för andras kroppar?
- Vad kan ni själva göra om ni ser någon kompis bli tagen på, eller kysst, mot sin vilja? Vem skulle ni vända er till för stöd eller hjälp?

Samtycke:

- Vad betyder ordet samtycke? Och vad innebär det?
- Hur kan man ta reda på om någon ger sitt samtycke? Ge exempel på hur man kan använda både ord och kroppsspråk.
- Behöver man alltid ha samtycke? När behövs det? När behövs det inte?
- Är det till exempel rätt att kyssa någon annan, om de inte vill kyssas tillbaka?
- Ge exempel ur boken där det finns ett samtycke och där det inte finns ett samtycke.

Alkohol:

- Vilka för- och nackdelar finns det med alkohol?
- Vad finns det för risker och konsekvenser med att dricka alkohol?
- Hur beter sig personer när de dricker?
- Rory dricker en hel del alkohol när hon och hennes kompisar leker en dricklek. Tror ni att det var frivilligt eller påverkades hon av grupptrycket? Vad innebär grupptryck? Har ni påverkats av grupptryck någon gång? Om ja, hur då? Hur tyckte ni att det kändes efteråt?
- Hur upplever ni Rorys mammas alkoholvanor? Dricker hon för mycket? Hur verkar Rorys mammas alkoholvanor påverka Rory? Och varför?
- Hur betedde sig Elias efter att han hade druckit? Hade alkoholen någon påverkan på hans beteende?
- Tror ni alkohol kan få någon att använda våld?

Skuld och skam:

- Många skäms för att berätta att de blivit utsatta för våld och/eller övergrepp. Varför tror ni att det är så? Vad skäms man för? Borde det vara så?
- Varför tror ni många skäms för att prata om alkoholproblem? Tror ni det är vanligt att vissa har svårt att hantera sitt drickande? Varför/varför inte?
- Vad finns det mer för problem som kan vara pinsamma att prata om? Varför tror ni att det är pinsamt?
- Varför tror ni att Rory känner så mycket skuldkänslor för sin fars död? Varför tror ni att hennes mamma inte säger något om detta förrän i slutet av boken? Tror ni att Rorys liv hade sett annorlunda ut om hon och hennes mamma hade pratat om olyckan tidigare? Vad tror ni hade hänt då?

Skyldigheter och ansvar:

- Tycker ni att Rory hanterar situationen med Roland på ett bra sätt? Vad kunde hon ha gjort annorlunda? Vad hade ni gjort om ni var Rory?
- Vad kan ni själva göra om ni ser någon bli utsatt för våld?
- Vilka skyldigheter har Rorys mamma Antonia? Vad borde hon ha gjort? Hur borde hon ha reagerat? Vad finns det för anledningar till att hon inte gör någonting?
- Varför tror ni att hennes vänner inte förstår att Rory blir utsatt för våld i hemmet? Vad hade/borde de kunnat göra annorlunda?
- Varför tror ni att Martina väljer att hjälpa Rory? Varför anmäler hon henne inte till polisen eller till socialtjänsten själv? Tycker ni att Martina hanterar det på ett bra sätt? Varför/varför inte i sådana fall?
- Finns det någon annan i boken som ni tycker borde ha reagerat eller agerat annorlunda?

Vänskap och relationer:

- Varför tror ni att Rory väljer att inte berätta sanningen ens för sina bästa vänner?
- Vad är det för skillnad på bra och dåliga hemligheter?
- Finns det någon relation i boken som ni tycker om mer än någon annan? Vilken? Och varför?
- Finns det någon relation i boken som ni inte tyckte om? Vilken? Och varför?
- Vad är det för skillnad på Rorys relation till Jimmy och hennes relation till Nico? Vilken tycker ni känns mer jämlik och varför?

Att söka hjälp:

- Vilka tankar har Rory kring att anmäla Roland? Varför vågar hon inte anmäla honom i början? Varför tror ni att hon till slut väljer att anmäla?
- Är det viktigt att anmäla om ni blir utsatta för våld? Varför/varför inte?
- Vad kan det finnas för risker med att anmäla/söka hjälp? Varför tror ni att så många inte vågar anmäla/söka hjälp?
- Vad skulle ni göra om någon ni känner blir utsatt för våld eller sexuella övergrepp? Är det okej att berätta för en vuxen om man tror att någon man känner blir/blivit utsatt för våld, sexuella övergrepp eller helt enkelt inte mår bra?
- Vilka vuxna finns det på skolan som ni kan anförtra er till? Finns det andra vuxna som ni kan vända er till om ni behöver hjälp?
- Vem kan ni vända er till i samhället för att söka hjälp om ni är utsatta, eller känner någon som är utsatt, för våld i nära relationer? Diskutera gärna och försök hitta hjälporganisationer som finns i just er stad/område.
- Vad skulle ha hänt om ingen hade trott på Rory när hon berättade vad Roland gjort mot henne? Hur hade ni känt om ingen hade trott på er om ni berättade vad som hänt?

Skrivövningar:

- **En kort berättelse:** Utgå från boken och skriv en kort berättelse ur någon annans perspektiv: Till exempel Rorys mamma, någon av hennes vänner eller Roland.
- **Skriv en fortsättning:** Hur tror ni att berättelsen om Rory fortsätter? Skriv en kort fortsättning.
- **Skriv ett scenario:** Vad hade hänt om någon av Rorys vänner uppmärksammat våldet och anmält till polisen? Skriv ett scenario där ni beskriver vad ni tror skulle hända.
- **Skriv ett brev/hälsning:** Skriv ett brev eller en hälsning till någon karaktär i boken. Tala om vad ni tycker om dem och deras beteende, vad ni tycker de skulle kunna ändra på samt avsluta med någonting positivt.
Alternativt: diskutera fram minst 4 råd till någon av karaktärerna i par som ni tycker att de skulle kunna behöva.

- **Beskriv en hjälporganisation:** Välj en hjälporganisation som fokuserar på våld i hemmet, eller sexuella övergrepp, och beskriv hur den fungerar.

Andra övningsförslag:

- **Intervju:** Gör en intervju med någon av karaktärerna
- **Teater/kortfilm:** Spela upp en eller flera scener ur boken (antingen direkt eller genom att göra det som en kortfilm)
- **Tidningsartikel:** Skriv en tidningsartikel utifrån någon av händelserna i boken
- **Insändare:** Skriv en insändare om ett av ämnena i boken.
- **Övning med påståenden:** Sätt upp fyra lappar på klassrummets väggar. En med ”ja”, en med ”nej”, en med ”kanske” och en med ”jag vet inte.” Eleverna får sedan gå till den lapp de väljer, efter att de har hört något av påståendena nedan. Diskutera sedan resultatet och låt några motivera sina val.
 - **Påstående 1:** Att använda våld är alltid fel
 - **Påstående 2:** Det är viktigt med samtycke vid sex
 - **Påstående 3:** Det är lätt att säga nej om alla andra säger ja
 - **Påstående 4:** Det är viktigt att vara som alla andra
 - **Påstående 5:** Det är lätt att berätta hur man känner på riktigt
 - **Påstående 6:** Jag vet vem jag kan vända mig till om jag behöver stöd eller hjälp

Länkar till olika organisationer, och för vidare kunskapsutveckling kring ämnena:

- Brottsoffermyndighetens lärarhandledning och webbutbildning om sexualbrottslagstiftningen. <https://www.frivilligtsex.se/skola>
- Rfsu:s metodbank för undervisning om sex och relationer. www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-pedagoger-och-yrkesverksamma/metodbanken
- Skolverkets inspiration och stöd i arbetet:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/andts-alkohol>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/koll-pa-sexuella-trakasserier>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/skolans-ansvar-for-barn-som-far-illa>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sex-och-samlevnad>

- Statistik och forskning kring hur det ser ut i samhället gällande brott i nära relationer. <https://bra.se/forskning-och-analys/brott-i-nara-relationer.html>

- Film som tar upp sex och samtycke.

<https://www.bris.se/for-barn-och-unga/bris-play/viktiga-amnen/om-sex-och-samtycke/>

- Information om vad som är brottsligt, hur man kan känna om man varit med om brott och var man kan få hjälp – riktat mot barn och ungdomar.

<https://www.jagvillveta.se/14-17-ar>

- Fatta. En ideell medlemsförening för alla som vill engagera sig mot sexuellt våld och för samtycke i praktik och lagstiftning. Har föreläsningar och Podcast.

<https://fatta.nu/>

För kontakt:

Författare: Sofia Mickelsson

- **Instagram:** [Sofiamickelsson](#)
- **Facebook:** [Sofia Mickelsson - Författare](#)
- **Hemsida:** www.sofiamickelsson.com

Lycka till med arbetet av boken och hör gärna av er om ni har några frågor eller funderingar. Ni får också mer än gärna tagga mig i era projekt med boken.